

# การถอดความหมายจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในภาพยนตร์ไทย

## Interpreting of Scene Related to Alcoholic Beverage on Thai Films

นันทสิทธิ์ กิตติวารกุล

**Nantasit Kittiwarakul**

นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต(การสื่อสารมวลชน) คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Faculty of Mass Communication, Chaing Mai University

Email: mr\_nantasit@yahoo.com

### Abstract

The research aims to serve four following objectives: (1) To study the ratio of the film related to alcoholic beverage on Thai films, (2) To study the ratio of the scene related to alcoholic beverage on Thai films, (3) To interpret the scene related to alcoholic beverage on Thai films and (4) To study presentation of alcoholic beverage brand name on Thai films. The analysis bases on 128 titles of Thai films show on between years 2005 - 2007. And the findings are demonstrated that there are 107 (83.59%) out of 128 films related to alcoholic beverage. The 610 scenes related to alcoholic beverage are found with 646.54 minutes (6.33%) of the total length. The average of alcoholic scenes on each film is 6.30 minutes. The film can be separated to a group of films which indicated that the alcohol beverage takes significant and insignificant role of the story telling. The alcoholic beverage plays a significant role of story telling found on 64 titles. The most picture size of scene related to alcoholic beverage is Long Shot, 192 scenes (35.62 %). The most camera angles of scene related to alcoholic beverage is Eye-level, 387 scenes (86.97 %). The most light setting of scene related to alcoholic beverage is Low Key Light, 331

scenes (68.53 %). The alcoholic beverage plays an insignificant role of story telling found on 43 titles. The most picture size of scene related to alcoholic beverage is Long Shot, 45 scenes (32.85 %). The most camera angles of scene related to alcoholic beverage is Eye-level Shot, 102 scenes (85 %). The most light setting of scene related to alcoholic beverage is Low Key Light, 64 scenes (56.64 %). The alcoholic beverage meanings reflected from story telling are categorized into 2 groups; positive and negative meanings. There are 9 positive meanings; friendship, celebration, way of love, entertainment or relaxing, determination, prudence, frankness, maturation and tool for open-minded and 5 negative meanings; badness, rule violation and bogged down in or running away from the trouble and failure. The film genre that has the most of alcoholic beverage scene is comedy (40 titles or 37.38 %). The most of characters who involved in alcoholic beverage are middle-aged (79 titles or 42.25 %). There are 76 titles or 71.03 % which the significant role characters involved with alcoholic beverage. Alcoholic beverage brand name appeared in 27 titles. Most of them are "Singha" (16 titles). Secondary, "Chang" (9 titles), "Leo" (5 titles), "Heineken", "Mekong", "Beer Thai", "Johnnie Walker", "Spy", "Asahi", "Jack Daniel's", "Bacardi" and "Budweiser" (1 title for each brand). The most presenting method of alcoholic beverage brand name was labeled on the bottle or can (16 titles), brand name on the package (8 titles), advertising poster (4 titles), light box display (3 titles) whereas billboard, brand name on the beach umbrella, football stadium advertising, brand name in the beer park, product display, label sticker and flag barricade (1 title for each method).

## บทนำ

งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) เพื่อศึกษานักเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในภาพยนตร์ไทยทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ความสำคัญของปัญหาที่นำสู่ประเด็นการวิจัยคือ การตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์นับเป็นปัญหาสำคัญที่สร้างความเสียหายให้กับสังคมไทยสูงมากขึ้นเรื่อย ๆ ในการสำรวจในปี พ.ศ. 2547 พบว่า คนไทยตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์มากถึง ร้อยละ 32.7 ของประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป หรือประมาณ 16.2 ล้านคน มีค่าใช้จ่ายในการตี้มสูงถึงเดือนละ 328.6 บาท นอกจากนี้ เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ยังก่อให้เกิดผลเสียในหลายด้าน ทั้งสุขภาพร่างกาย จิตใจ อุบัติเหตุทางท้องถนน สังคม ฯลฯ (บัณฑิต ศรีไพศาล, 2549 : 11-14) ทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนรณรงค์ให้ลด ละ เลิก เครื่องตี้มแอลกอฮอล์ทั้งจากสื่อมวลชน และสื่อกิจกรรมมีให้เห็นมากขึ้น โดยเฉพาะการเซ็นเซอร์ภาพการตี้ม และยี่ห้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ทางโทรทัศน์ รวมทั้งความพยายามห้ามโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ทางโทรทัศน์ โดยการให้โฆษณาองค์กรหรือแม้กระทั่งไม่ให้โฆษณาเลยก็ตาม จึงเป็นที่แน่ชัดว่า โทรทัศน์ถูกตรวจสอบอย่างมากในเรื่องนี้ แต่สำหรับภาพยนตร์ สื่อที่ผู้ชมมีสิทธิในการรับชมสูงกว่าการชมโทรทัศน์ และเป็นสื่อที่มีผู้ชมเป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ กลับไม่ได้มีกฎหมายชัดเจนในการควบคุมฉากเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ จึงดูเหมือนว่าสื่อภาพยนตร์ถูกละเลยในเรื่องนี้

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาสัดส่วนของภาพยนตร์ไทยที่มีฉากเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ 2.ศึกษาสัดส่วนของฉากเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในภาพยนตร์ไทย 3.ศึกษาการให้ความหมายในฉากเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในภาพยนตร์ไทย และ 4.ศึกษาการนำเสนอตรายี่ห้อเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในภาพยนตร์ไทย เก็บข้อมูลจากภาพยนตร์ไทยที่เคยฉายในโรงภาพยนตร์โดยทั่วไป ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 – 2550 ในรูปแบบวีดิทัศน์ จำนวน 128 เรื่อง เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ ในส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ จะศึกษาในสองเรื่องคือ จำนวนของภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เพื่อหาสัดส่วนระหว่างภาพยนตร์ที่มีและไม่มีฉากเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จากนั้นเป็นการหาสัดส่วนของฉากการตี้มเครื่องตี้ม

แอลกอฮอล์ในภาพยนตร์แต่ละเรื่อง ว่าใช้ระยะเวลาคิดเป็นร้อยละเท่าใดในเรื่องนั้น จำนวนฉากที่ใช้เทคนิคในการถ่ายทำในด้านขนาดภาพ มุมกล้อง และสภาพแสง สัดส่วนประเภทของภาพยนตร์ สัดส่วนของวัยของตัวละครที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สัดส่วนของตัวละครสำคัญ และตัวละครไม่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และปริมาณโฆษณาในภาพยนตร์ สำหรับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จะศึกษาจากที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อทราบถึงการสื่อความหมายจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จากเนื้อเรื่องในภาพยนตร์ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนั้น ได้ค้นคว้างานวิจัยทั้งที่มีอยู่ในรูปแบบของวิทยานิพนธ์ บทความทางวิชาการ และเอกสารเผยแพร่ที่เกี่ยวข้อง แบ่งตามเนื้อหาได้เป็น 3 ประเภท นั่นคือ 1. การวิจัยที่สนใจพฤติกรรมและปัจจัยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2. การวิจัยที่สนใจมาตรการในการป้องกันปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 3. การวิจัยที่ศึกษาการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสุดท้ายเป็นการทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมการสื่อสารประเด็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทฤษฎีที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยนี้มี 5 ทฤษฎี คือทฤษฎีสัญญาวิทยา (Semiology) มายาคติ (Mythologies) วาทกรรม (Discourse) การประกอบสร้างความเป็นจริงทางสังคม (Social Construction of Reality) ทฤษฎีทั้ง 4 ทฤษฎีข้างต้นนี้ เป็นทฤษฎีทางสังคมที่เกี่ยวกับการให้ความหมาย หรือการกำหนดความหมาย ซึ่งภาพยนตร์นับเป็นกระบวนการสื่อสารที่มีความสมบูรณ์แบบในการสร้างความหมายต่าง ๆ และทฤษฎีการสร้างภาพยนตร์เพื่อให้ทราบเทคนิคการสร้างความหมายในการสร้างภาพยนตร์

## ผลการวิจัย

### 1. จากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเชิงปริมาณ

ภาพยนตร์ไทยทั้งหมดจำนวน 128 เรื่องนั้น เป็นภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวน 107 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 83.59 ของภาพยนตร์ไทยทั้งหมด ปีที่มีภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุดคือ พ.ศ. 2550 จำนวน 40 เรื่อง รองลงมา

คือ พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2548 จำนวน 34 และ 33 เรื่อง ตามลำดับ แต่เมื่อนำมาเทียบกับจำนวนภาพยนตร์ทั้งหมดในปีเดียวกันพบว่า ปีที่มีสัดส่วนภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์จำนวนมากที่สุดคือ พ.ศ. 2548 คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมาคือ พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2549 คิดเป็นร้อยละ 86.96 และ 75.56 ตามลำดับ

ในจำนวนภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ทั้งหมด 107 เรื่อง มีความยาวรวมกันเป็นจำนวน 10213.12 นาที เป็นฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ทั้งหมด 610 ฉาก เวลา รวมทั้ง 646.54 นาที หรือคิดเป็นร้อยละ 6.33 ของความยาวของภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์รวมกัน ฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์คิดเป็นค่าเฉลี่ยเรื่องละ 6.30 นาที และคิดเป็นฉากละประมาณ 1.40 นาที ภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์สูงกว่าค่าเฉลี่ยมีจำนวน 41 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 38.32 และมีภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยจำนวน 66 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 61.68

เมื่อพิจารณาบทบาทของเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในภาพยนตร์แล้ว พบว่าสามารถแบ่งภาพยนตร์ได้เป็นสองกลุ่ม นั่นคือ ภาพยนตร์ที่เครื่องตีมแอลกอฮอล์ไม่มีความสำคัญกับเรื่อง และภาพยนตร์ที่เครื่องตีมแอลกอฮอล์มีความสำคัญกับเรื่อง

#### 1) ภาพยนตร์ที่เครื่องตีมแอลกอฮอล์ไม่มีความสำคัญกับเรื่อง

ภาพยนตร์ในกลุ่มนี้มีทั้งหมด 43 เรื่อง ความยาวของภาพยนตร์ทั้งหมด 4059.27 นาที ความยาวของฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์รวม 91.08 นาที หรือคิดเป็นร้อยละ 2.24 ความยาวของฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในภาพยนตร์แต่ละเรื่องเฉลี่ยเรื่องละ 2.07 นาที ภาพยนตร์ที่มีความยาวของฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์สูงกว่าค่าเฉลี่ยมีจำนวน 14 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 32.56 ของภาพยนตร์ในกลุ่มนี้และภาพยนตร์ที่มีความยาวของฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมีจำนวน 29 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 67.44 ของภาพยนตร์ทั้งหมดในกลุ่มนี้

#### 2) ภาพยนตร์ที่เครื่องตีมแอลกอฮอล์มีความสำคัญกับเรื่อง

ภาพยนตร์ในกลุ่มนี้มีทั้งหมด 64 เรื่อง ความยาวของภาพยนตร์ทั้งหมด 6153.45 นาที ความยาวของฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์รวม 555.39 นาที หรือคิดเป็นร้อยละ 9.03

ความยาวของฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในภาพยนตร์แต่ละเรื่องเฉลี่ยเรื่องละ 8.41 นาที ภาพยนตร์ที่มีความยาวของฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์สูงกว่าค่าเฉลี่ยมีจำนวน 25 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 39.06 ของภาพยนตร์ในกลุ่มนี้ และภาพยนตร์ที่มีความยาวของฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมีจำนวน 39 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 60.94 ของภาพยนตร์ทั้งหมดในกลุ่มนี้

## 2. เทคนิคการถ่ายทำภาพยนตร์ในฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์

ภาพยนตร์ที่ใช้ศึกษาแบ่งได้เป็นสองกลุ่ม นั่นคือ กลุ่มภาพยนตร์ที่เครื่องตีมแอลกอฮอล์ไม่มีความสำคัญกับเรื่อง และภาพยนตร์ที่เครื่องตีมแอลกอฮอล์มีความสำคัญกับเรื่อง เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในเชิงปริมาณ

### 1) ภาพยนตร์ที่เครื่องตีมแอลกอฮอล์ไม่มีความสำคัญกับเรื่อง

ในการศึกษาขนาดภาพพบว่า ภาพยนตร์ในกลุ่มนี้ ถ่ายภาพเครื่องตีมแอลกอฮอล์ด้วยขนาดภาพ LS (ภาพไกล) มากที่สุดคือ 45 ฉาก หรือ ร้อยละ 33 รองลงมาคือขนาดภาพ MS (ภาพปานกลาง) จำนวน 40 ฉาก หรือ ร้อยละ 29 ขนาดภาพ MCU (ภาพปานกลางค่อนข้างใกล้) มีจำนวน 22 ฉาก หรือร้อยละ 16 ขนาดภาพ CU (ภาพใกล้) จำนวน 18 หรือ ร้อยละ 13 ขนาดภาพ MLS (ภาพปานกลางค่อนข้างไกล) จำนวน 11 ฉาก หรือร้อยละ 8 ขนาดภาพ ELS (ภาพไกลมาก) จำนวน 1 ฉาก หรือร้อยละ 1 และไม่มีขนาดภาพ ECU (ภาพใกล้มาก)

ในการศึกษามุมกล้องพบว่า มุมกล้องในการถ่ายฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ที่ใช้มากที่สุดคือมุมปกติ หรือมุมระดับสายตา จำนวน 102 ฉาก หรือร้อยละ 85 รองลงมาเป็นมุมสูง จำนวน 16 ฉาก หรือร้อยละ 13 และมุมต่ำ จำนวน 2 ฉาก หรือร้อยละ 2 สำหรับมุมเอียงไม่มี

ในการศึกษาสภาพแสงพบว่า สภาพแสงในการถ่ายทำฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ที่มีมากที่สุดคือ Low key (ภาพมืด) จำนวน 64 ฉาก หรือร้อยละ 57 และ High key (ภาพสว่าง) จำนวน 49 ฉาก หรือร้อยละ 43

## 2) ภาพยนตร์ที่เครื่องตีมแอลกอฮอล์มีความสำคัญกับเรื่อง

ในการศึกษาขนาดภาพพบว่า ภาพยนตร์ในกลุ่มนี้ ถ่ายภาพเครื่องตีมแอลกอฮอล์ด้วยขนาดภาพ LS (ภาพใกล้) มากที่สุดคือ 192 ฉาก หรือ ร้อยละ 36 รองลงมาคือขนาดภาพ MS (ภาพปานกลาง) จำนวน 119 ฉาก หรือ ร้อยละ 22 ขนาดภาพ MCU (ภาพปานกลางค่อนข้างใกล้) มีจำนวน ฉาก 96 หรือร้อยละ 18 ขนาดภาพ CU (ภาพใกล้) จำนวน 70 ฉาก หรือร้อยละ 13 ขนาดภาพ MLS (ภาพปานกลางค่อนข้างไกล) จำนวน 48 ฉาก หรือร้อยละ 9 ขนาดภาพ ECU (ภาพใกล้มาก) จำนวน 13 ฉาก หรือร้อยละ 2 และขนาดภาพ ELS (ภาพไกลมาก) จำนวน 1 ฉาก หรือน้อยกว่าร้อยละ 1

ในการศึกษาเรื่องมุมมองพบว่า มุมกล้องในการถ่ายฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ที่ใช้มากที่สุดคือมุมมองปกติ หรือมุมระดับสายตา จำนวน 387 ฉาก หรือร้อยละ 88 รองลงมาเป็นมุมสูง จำนวน 45 ฉาก หรือร้อยละ 10 มุมต่ำ จำนวน 11 ฉาก หรือร้อยละ 2 และมุมเอียง จำนวน 2 ฉาก หรือน้อยกว่าร้อยละ 1

ในการศึกษาสภาพแสงพบว่า สภาพแสงในการถ่ายทำฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ที่มีมากที่สุดคือ Low key (ภาพมืด) จำนวน 331 ฉาก หรือร้อยละ 69 และ High key (ภาพสว่าง) จำนวน 152 ฉาก หรือร้อยละ 31

## 3. ความหมายของเครื่องตีมแอลกอฮอล์จากบทภาพยนตร์

เมื่อวิเคราะห์ภาพยนตร์ไทยจำนวน 107 เรื่องแล้ว พบว่า ความหมายของเครื่องตีมแอลกอฮอล์มีทั้ง แง่ดี จำนวน 9 ความหมาย แง่ร้าย 5 ความหมาย และเป็นของประกอบฉาก หรือไม่มี ความหมาย

**ความหมายในแง่ดี** ได้แก่

**เครื่องตีมแอลกอฮอล์เป็นความใกล้ชิดสนิทสนม** โคร่งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับญาติ เพื่อน หรือคนรู้จักกัน เมื่อตัวละครเหล่านี้ได้พบหรือทำกิจกรรมร่วมกัน จะมีเครื่องตีมแอลกอฮอล์เป็นองค์ประกอบหนึ่งเสมอ ในภาพยนตร์บางเรื่อง การตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ทำให้คนคอยดูแลกัน อีกลักษณะหนึ่งคือ ตัวละครที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แล้วพบกัน

เครื่องตีแมลงกอลจะเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความสนิทสนมอย่างรวดเร็ว และฉากใน  
โครงเรื่องลักษณะนี้มักเกิดขึ้นในร้านขายเครื่องตีแมลงกอล

**เครื่องตีแมลงกอลเป็นการฉลอง** ภาพยนตร์ในกลุ่มนี้ ใช้เครื่องตีแมลงกอล  
กับจากการฉลองเกือบจะทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเปิดงานของชนชั้นสูง หรือการฉลอง  
เล็กน้อยหลังจากที่ทำกิจกรรมใดสำเร็จลุล่วง

**เครื่องตีแมลงกอลเป็นการเปิดทางสู่ความรัก** โครงเรื่องของภาพยนตร์ที่  
สะท้อนว่าเครื่องตีแมลงกอลเป็นทางสู่ความรักคือ เมื่อตัวละครได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ  
เครื่องตีแมลงกอล ไม่ว่าจะตีหรือไม่ก็ตาม จะทำให้พบกับคนที่ตนเองรักหรือแอบรัก  
หรือมีโอกาสแสดงความรักต่อกัน และรวมถึงการมีเพศสัมพันธ์ด้วย

**เครื่องตีแมลงกอลคือความสนุกสนานหรือการพักผ่อน** ภาพยนตร์ในกลุ่มนี้  
เมื่อมีฉากที่แสดงให้เห็นการพักผ่อนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น พักผ่อนในห้องพักผ่อน บนเรือสำราญ  
ในสถานบันเทิง และในสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ส่วนมากมีเครื่องตีแมลงกอลเป็นส่วนหนึ่ง  
ในกิจกรรมของฉากนั้น ๆ ด้วย

**เครื่องตีแมลงกอลคือความมุ่งมั่น** ภาพยนตร์ในกลุ่มนี้มีโครงเรื่องที่ตัวละคร  
ชอบตีเครื่องตีแมลงกอล โดยเฉพาะในขณะปฏิบัติหน้าที่ที่ยังคงตี แต่กลับเป็น  
คนทำงานอย่างมุ่งมั่นและจริงจัง

**เครื่องตีแมลงกอลคือความสุขุม** ภาพยนตร์ที่แสดงว่าเครื่องตีแมลงกอลคือ  
ความสุขุมมีโครงเรื่องที่มีตัวละครสองฝ่ายเผชิญหน้ากัน ตัวละครที่ใจเย็นกว่า หรือได้เปรียบ  
กว่าจะตีเครื่องตีแมลงกอลเพื่อแสดงให้เห็นว่าไม่ได้ทุกร้อนกับการเผชิญหน้า

**เครื่องตีแมลงกอลคือความจริงใจ** ภาพยนตร์ที่แสดงให้เห็นว่า เครื่องตี  
แมลงกอลคือความจริงใจ มีโครงเรื่องที่ตัวละครเกิดความขัดแย้ง เนื่องจากไม่เข้าใจกัน ก็จะ  
ตีเครื่องตีแมลงกอลจนเมามาย และพูดความในใจออกมา ซึ่งอาจสร้างความไม่พอใจ  
ให้กับอีกฝ่ายหนึ่งได้ แต่สุดท้ายก็ยอมเข้าใจกัน



**เครื่องตี้มแอลกอฮอล์แสดงความเป็นผู้ใหญ่** โครงเรื่องที่แสดงให้เห็นว่า เครื่องตี้มแอลกอฮอล์แสดงความเป็นผู้ใหญ่ คือ เมื่อตัวละครที่เป็นวัยรุ่น เติบโตขึ้น ก็จะเริ่มตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และตี้มมากขึ้นตามอายุ

**เครื่องตี้มแอลกอฮอล์คือการเปิดรับสิ่งใหม่** โครงเรื่องที่แสดงให้เห็นว่า เครื่องตี้มแอลกอฮอล์คือการเปิดรับสิ่งใหม่ คือเมื่อตัวละครตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เข้าไปแล้วจะนำไปสู่การเปิดใจยอมรับในสิ่งที่ตัวเองยังไม่เคยรู้จักแม้ว่าอาจจะเคยไม่ชอบสิ่งนั้นมาก่อนก็ตาม

**ความหมายในแง่ร้าย** ได้แก่

**เครื่องตี้มแอลกอฮอล์เป็นความเลว** การวิเคราะห์ภาพยนตร์ที่ให้ความหมายของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เป็นความเลว ส่วนมากมักเกิดขึ้นกับภาพยนตร์ที่มีลักษณะของพระเอกและผู้ร้าย หรือ ตัวดี และตัวเลว นั่นคือตัวละครแบ่งได้เป็นสองกลุ่มที่ตรงข้ามกัน และกลุ่มตัวละครที่มีพฤติกรรมที่แสดงอย่างชัดเจนว่าเป็นผู้ร้ายมักมีนิสัยโหดร้าย ทำร้าย หรือฆ่าผู้อื่นได้ ก็จะมีเครื่องตี้มแอลกอฮอล์คู่กับบทบาทของผู้ร้ายเสมอด้วย ในขณะที่ภาพยนตร์บางเรื่อง ไม่ได้แบ่งตัวละครออกเป็นสองกลุ่ม แต่ตัวละครตัวเดิมมีพฤติกรรมต้นเรื่องและปลายเรื่องต่างกัน กล่าวคือ ต้นเรื่องตัวละครมีพฤติกรรมไม่ดี ก็มักใช้เครื่องตี้มแอลกอฮอล์คู่กับพฤติกรรมไม่ดีเสมอ แต่ปลายเรื่องพฤติกรรมดีขึ้น ก็จะไม่พบเครื่องตี้มแอลกอฮอล์อยู่กับตัวละครตัวนั้นอีก และในภาพยนตร์บางเรื่อง นำเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ไปร่วมกับฉากที่เกี่ยวกับความเลวร้าย เช่นการซื้ออาวุธเถื่อน การทำธุรกิจผิดกฎหมาย การค้ายาเสพติด เป็นต้น

**เครื่องตี้มแอลกอฮอล์คือเรื่องนอกกรอบ** ตัวละครที่ตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือมีพฤติกรรมตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เป็นประจำในภาพยนตร์หลายเรื่อง ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือระเบียบที่สังคมหรือผู้บังคับบัญชากำหนดให้ ซึ่งตัวละครอาจจะเมิดกฎเกณฑ์นั้นเพราะฤทธิ์ของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หรือเป็นบุคลิกส่วนตัวที่มาพร้อมกับการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เป็นประจำก็ได้ ตัวละครเหล่านี้จึงมีอิสระในการทำสิ่งต่าง ๆ ไม่ชอบที่จะอยู่ภายใต้การควบคุม หรือควบคุมไม่ได้

**เครื่องตีมแอลกอฮอล์คือความหายนะ** โครจเรื่องทีสะท้อนว่า เครื่องตีมแอลกอฮอล์คือความหายนะ คือเมื่อตัวละครตีมแล้วเกิดอุบัติเหตุ หรือเกิดเรื่องทีไม่ตั้งใจ จนทำให้เกิดปัญหาตามมา หรือเครื่องตีมและการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ประกอบอยู่ในฉากสถานการณ์ทีเป็นอันตราย

**เครื่องตีมแอลกอฮอล์คือการจมอยู่กับปัญหา หรือหนีปัญหา** ในภาพยนตร์หลายเรื่อง ตัวละครประสบปัญหาทียากต่อการแก้ไข มักตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ทั้งทีการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในภาพยนตร์ไม่ได้นำไปสู่การแก้ปัญหาใด และตัวละครก็ไมพยายามทีจะแก้ไขปัญหา นั้น

**เครื่องตีมแอลกอฮอล์คือความล้มเหลว** โครจเรื่องทีแสดงว่าเครื่องตีมแอลกอฮอล์คือความล้มเหลวคือ เมื่อตัวละครตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์จนเมเมาแล้ว ในเวลาต่อมาตัวละครเหล่านี้จะพบกับความผิดหวัง ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ นอกจากนี้ ยังมีภาพยนตร์บางเรื่องทีผูกความล้มเหลว ให้อยู่กับฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ แม้ตัวละครจะไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์ก็ตาม

ความหมายสุดท้ายคือ เครื่องตีมแอลกอฮอล์เป็นของประกอบฉากหรือไม่มี ความหมาย ในภาพยนตร์กลุ่มนี้ ไซ้เครื่องตีมแอลกอฮอล์เป็นเครื่องประกอบฉากทีไม่มีบทบาทใด ๆ เลย ส่วนมากมักเห็นเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในระยะไกล แต่การทียังคงมีให้ปรากฏบนภาพยนตร์แสดงว่าเป็นเจตนาของผู้สร้างภาพยนตร์ และในภาพยนตร์บางเรื่องก็แสดงให้ เห็นยี่ห้อของเครื่องตีมอย่างชัดเจน

**4. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์ทีมีฉากเกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์ กับประเภทภาพยนตร์** วิยของตัวละคร และบทบาทของตัวละครทีมีความสำคัญต่อเรื่องทีเกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์

1) ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์ทีมีฉากเกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์กับแนวภาพยนตร์ ภาพยนตร์ประเภท Comedy (ตลก) เป็นแนวทีมีความเกี่ยวข้องกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์สูงทีสุดคือ 40 เรื่อง หรือร้อยละ 37.38 รองลงมาคือ Horror (สยองขวัญ) 22 เรื่อง

หรือร้อยละ 20.56 ประเภท Action-Adventure (บู๊-ผจญภัย) 11 เรื่อง หรือร้อยละ 10.28 Teen Movies (วัยรุ่น) 9 เรื่อง หรือร้อยละ 8.41 Melodrama (ประโลมโลก) 8 เรื่อง หรือร้อยละ 7.48 Thriller (เขย่าขวัญ) และ Epic (มหากาพย์) ประเภทละ 3 เรื่อง หรือร้อยละ 2.80 Film noir (ฟิล์ม noir-ภาพยนตร์ที่ถ่ายแบบให้แสงน้อย เรื่องราวมักเกี่ยวกับการฆาตกรรม ความเลวร้ายในใจมนุษย์) 2 เรื่อง หรือร้อยละ 1.87 Science Fiction & Fantasy (นิยายวิทยาศาสตร์ และจินตนิมิต) , Musical (ภาพยนตร์เพลง), Biopic(ชีวประวัติ) และ Animation (การ์ตูน) ประเภทละ 1 เรื่อง หรือร้อยละ 0.93 และประเภทอื่นๆ 5 เรื่อง หรือร้อยละ 4.67

2) ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์ที่มีฉากเกี่ยวกับเครื่องตีแมลงกอลฮอลล์ กับวัยของตัวละคร ตัวละครในวัยกลางคนมีส่วนเกี่ยวข้องกับเครื่องตีแมลงกอลฮอลล์มากที่สุดจำนวน 79 เรื่อง หรือ ร้อยละ 42 วัยหนุ่มสาวจำนวน 62 เรื่อง หรือ ร้อยละ 33 วัยผู้ใหญ่ตอนปลายจำนวน 34 เรื่อง หรือ ร้อยละ 18 วัยรุ่นจำนวน 7 เรื่อง หรือ ร้อยละ 4 วัยชรา จำนวน 4 เรื่อง หรือ ร้อยละ 2 และวัยเด็ก จำนวน 1 เรื่อง หรือ น้อยกว่าร้อยละ 1

3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์ที่มีฉากเกี่ยวกับเครื่องตีแมลงกอลฮอลล์ กับบทบาทของตัวละคร

ภาพยนตร์ที่ตัวละครสำคัญต่อเรื่องเกี่ยวข้องกับเครื่องตีแมลงกอลฮอลล์มีจำนวนมากที่สุดคือ 76 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 71 ของภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตีแมลงกอลฮอลล์ทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ภาพยนตร์ที่ตัวละครทั้งสำคัญและไม่สำคัญต่อเรื่องเกี่ยวข้องกับเครื่องตีแมลงกอลฮอลล์ และภาพยนตร์ที่ตัวละครไม่สำคัญต่อเรื่องเกี่ยวข้องกับเครื่องตีแมลงกอลฮอลล์ มีจำนวน 24 และ 7 เรื่องตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ 22 และ 7 ของภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตีแมลงกอลฮอลล์ทั้งหมด

## 5. ตรายี่ห้อเครื่องตีแมลงกอลฮอลล์ในภาพยนตร์

ภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตีแมลงกอลฮอลล์ปรากฏตราสินค้าเครื่องตีแมลงกอลฮอลล์มีจำนวน 27 เรื่อง ได้แก่ โรงเตี๊ยม, เอ้อเธอ, ศพ, จอมขมังเวทย์, เสือคาบดาบ, ชู่มมือปืน, ก็เคยสัญญา, เดอะ เมีย, Me Myself ขอให้รักจงเจริญ, สายลับจับบ้านเล็ก, จี, มือปืนเก่าเจ๋ง,

בודี้การัดหน้าเหลี่ยม 2, หมากเตะ รีเทิร์นส, โคตรรักเอ็งเลย, มากับพระ, มนุษย์เหล็กไหล, เก้า เก้า, ลาง หลอก หลอน, เดอะ เลตเตอร์ เขียนเป็นส่งตาย, ลองของ, ออกสามศอก สองกำปั้น, อสุจิก, ไพร่พิณาศ, คนเดือด เมืองพทยา นาค รักแท้/วิญญาณ/ความตาย และ ผีไม่จัมพัน

ตราयीห้อยเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ที่ปรากฏมากที่สุดได้แก่ สิงห์ จำนวน 16 เรื่อง รองลงมาได้แก่ ซ้าง จำนวน 9 เรื่อง Leo จำนวน 5 เรื่อง นอกจากนั้นตราयीห้อยละ 1 เรื่อง ได้แก่ Heineken แม่โขง เบียร์ไทย Johnnie Walker, Spy, Asahi, Jack Daniel's, Bacardi และ Budweiser

วิธีการที่ตราयीห้อยปรากฏในภาพยนตร์มากที่สุดคือ ตราयीห้อยบนขวด หรือกระป๋อง เครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ มีจำนวน 18 เรื่อง ตราयीห้อยบนกล่องบรรจุเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ จำนวน 8 เรื่อง โปสเตอร์โฆษณา จำนวน 5 เรื่อง ตู้ไฟ จำนวน 3 เรื่อง นอกจากนั้นวิธีการละ 1 เรื่อง ได้แก่ ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ (Billboard) รมชายหาด ป้ายผู้สนับสนุนข้างสนามฟุตบอล ลานเบียร์ การจัดวางสินค้า (Product Display) สติ๊กเกอร์ ธงราว และป้ายผ้าไวเนล

เมื่อแยกประเภทของภาพยนตร์ออกเป็นสองประเภทคือ ภาพยนตร์ที่เครื่องตี๋มแอลกอฮอล์มีความสำคัญต่อเรื่อง และภาพยนตร์ที่เครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ไม่มีความสำคัญต่อเรื่อง พบความแตกต่างดังนี้

#### 1) ภาพยนตร์ที่เครื่องตี๋มแอลกอฮอล์มีความสำคัญต่อเรื่อง

ภาพยนตร์ในกลุ่มนี้มีทั้งหมด 19 เรื่อง เป็นภาพยนตร์ที่ปรากฏตราयीห้อยเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์อย่างชัดเจนจำนวน 16 เรื่อง ตราयीห้อยที่มีมากที่สุดคือ สิงห์ จำนวน 13 เรื่อง รองลงมาคือ ลีโอ และ ซ้าง ตราयीห้อยละ 5 เรื่อง และตราयीห้อย Johnnie Walker, Spy, Asahi, Jack Daniel's, Bacardi และ Budweiser ตราयीห้อยละ 1 เรื่อง

วิธีการที่ตราयीห้อยปรากฏในภาพยนตร์มากที่สุดคือ ตราयीห้อยบนขวดหรือกระป๋อง เครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ จำนวน 16 เรื่อง รองลงมาเป็นตราयीห้อยบนกล่องบรรจุเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ จำนวน 3 เรื่อง ตู้ไฟ จำนวน 2 เรื่อง และโปสเตอร์โฆษณา ป้ายโฆษณาขนาด

ใหญ่ ร่มชายหาด ป้ายผู้สนับสนุนข้างสนามฟุตบอล ลานเบียร์ การจัดวางสินค้า (Product Display) สติกเกอร์ และธงราว วิธีละ 1 เรื่อง

ในภาพยนตร์กลุ่มนี้ มีจำนวน 13 เรื่อง ที่แสดงให้เห็นชัดเจนใน Credit title ว่า เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นผู้สนับสนุนภาพยนตร์ ได้แก่เรื่อง Me Myself ขอให้รักจงเจริญ, สายลับจับบ้านเล็ก, จี๋, มีมือปืนเก่าเจ๋ง, หมากเตะ วีเทิร์นส, โคตรรักเอ็งเลย, มนุษย์เหล็กไหล, เก๋า เก๋า, ลาง หลอก หลอน, เตอะ เลตเตอร์ เขียนเป็นส่งตาย, ลองของ, อสูรจิ้ง และคนเดือด เมืองพัทยา ตราयीห้อยที่ปรากฏได้แก่ สิงห์, Benmore, Johnnie Walker, Smirnoff, Spy, Asahi, ลีโอ, ซ้าง และBudweiser และมีภาพยนตร์ 2 เรื่องที่มีตราयीห้อยเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ชัดเจนในภาพยนตร์แต่ไม่มีชื่อเป็นผู้สนับสนุนคือ เตอะ เมีย ปรากฏตราयीห้อย สิงห์ และเรื่อง ฝืนใจพัน ปรากฏตราयीห้อย ลีโอ

2) ภาพยนตร์ที่เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ไม่มีความสำคัญต่อเรื่อง

ภาพยนตร์ในกลุ่มนี้มีทั้งหมด 8 เรื่อง เป็นภาพยนตร์ที่ปรากฏตราयीห้อยเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์อย่างชัดเจนจำนวน 2 เรื่อง ตราयीห้อยที่มีมากที่สุดคือ ซ้าง จำนวน 4 เรื่อง รองลงมาคือ สิงห์ จำนวน 3 เรื่องและตราयीห้อย Heineken เบียร์ไทยและแม่โขงตราयीห้อยละ 1 เรื่อง

วิธีการที่ตราयीห้อยปรากฏในภาพยนตร์มากที่สุดคือ ตราयीห้อยบนกล่องบรรจุเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ จำนวน 5 เรื่อง รองลงมาคือ โปสเตอร์โฆษณา จำนวน 3 เรื่อง ตราयीห้อยบนขวดหรือกระป๋อง จำนวน 2 เรื่อง และตู้ไฟ จำนวน 1 เรื่อง

ในภาพยนตร์กลุ่มนี้ มีจำนวน 2 เรื่อง ที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่า เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นผู้สนับสนุนภาพยนตร์ ได้แก่เรื่องโรงเตี๊ยม และซุ่มมือปืน ปรากฏตราयीห้อยสิงห์ และโรงงานสุราบางยี่ขัน

## อภิปรายผล

ภาพยนตร์ไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 – 2550 จำนวน 128 เรื่องนั้น เป็นผลผลิตด้านวัฒนธรรมไทยที่สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมไทยกับเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถอภิปราย

ได้หลายแง่มุมทั้งจากทฤษฎีสัญญาวิทยา ทฤษฎีมายาคติ ทฤษฎีวาทกรรม ทฤษฎีการประกอบสร้างความเป็นจริงทางสังคม ทฤษฎีการสร้างภาพยนตร์ ตลอดจนวรรณกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

### 1. ภาพยนตร์ไทยพัวพันกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์อย่างมาก

จากการเก็บข้อมูลภาพยนตร์ไทยที่ได้นำมาวิจัยทั้งหมด 128 เรื่อง พบว่าภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์จำนวนมากถึง 107 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 83.59 ของภาพยนตร์ไทยทั้งหมด ฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์มีมากถึง 610 ฉาก เวลารวม 646.54 นาที ดังนั้นภาพยนตร์ไทยที่มีฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์แต่ละเรื่อง ใช้เวลากับฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์เฉลี่ยแล้วมากถึง 6.30 นาที

ในจำนวนนี้ ภาพยนตร์ที่ใช้เวลากับเครื่องตีมแอลกอฮอล์มากที่สุด คือเรื่อง คนเตี้ยตเมืองพัทยา มีฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์รวมกันเป็นเวลา 35.11 นาที หรือร้อยละ 45.52 ของเวลาในภาพยนตร์ทั้งหมด และหากพิจารณาถึงภาพยนตร์ที่มีเวลาฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์สูงกว่าค่าเฉลี่ยจำนวน 41 เรื่อง จะพบว่า เครื่องตีมแอลกอฮอล์เป็นสิ่งสำคัญต่อเนื้อเรื่องทั้งสิ้น เพราะมีส่วนทำให้เนื้อเรื่องเดินได้ต่อไป

ปริมาณที่มีมากขนาดนี้สะท้อนให้เห็นภาพของสังคมไทยที่มีความผูกพันกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างจากภาพยนตร์ไทย เพราะจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2550 : ระบบออนไลน์) พบว่า ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป เป็นผู้ดื่มสุรารายวันถึง 14.9 ล้านคน หรือร้อยละ 29.3 ของประชากรในการสำรวจทั้งหมด สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ปริมาณการดื่มในภาพยนตร์กับสังคมจริงนั้นมีมากพอกัน

### 2. ภาพยนตร์ไทยนำเสนอเครื่องตีมแอลกอฮอล์อย่างเด่นชัด

จากผลการวิจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์กับบทบาทของตัวละครแล้ว พบว่า ภาพยนตร์ที่มีตัวละครสำคัญเกี่ยวพันกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์มีจำนวนถึง 76 เรื่อง ในขณะที่ภาพยนตร์ที่มีทั้งตัวละครสำคัญและไม่สำคัญเกี่ยวพันกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์มี 24 เรื่อง ส่วนภาพยนตร์ที่ตัวละครไม่สำคัญเกี่ยวพันกับ

เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์มีเพียง 7 เรื่องเท่านั้น ย่อมเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นชัดเจนว่า เมื่อมีฉากเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ที่จำเป็นหรือไม่ก็ตาม บทบาทตัวละครสำคัญ ก็สร้างความสำคัญกับเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ไปพร้อมกัน เนื่องจากบทบาทของตัวละครสำคัญถูกนำเสนอให้เห็นเด่นชัด เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ที่อยู่กับตัวละครสำคัญก็ถูกนำเสนออย่างเด่นชัดไปด้วย

เมื่อมองในแง่ขนาดภาพแล้ว ภาพยนตร์ก็นำเสนอเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์อย่างชัดเจนไม่แพ้กัน แม้ว่าขนาดภาพที่ใช้มากที่สุดคือ LS เป็นขนาดภาพกว้างที่ทำให้เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์มีขนาดเล็กแต่เมื่อรวมขนาดภาพอื่นๆ เข้าด้วยกัน นั่นคือ MS ที่เห็นรายละเอียดเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ได้ค่อนข้างชัดเจน และเป็นขนาดภาพที่ทำให้เห็นเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมต่างๆ และ CU ซึ่งเป็นขนาดภาพที่เห็นเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์อย่างชัดเจน ก็นับว่าผู้ชมได้พบเห็นภาพเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ในภาพยนตร์ไทยอย่างเด่นชัดมากกว่าแค่การชำเลื่องมอง และที่สำคัญคือ แม้การใช้ภาพขนาด LS จะเห็นเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์มีขนาดเล็ก แต่ผู้ชมก็ยังเห็นบรรยากาศโดยรวมที่เกี่ยวกับเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ได้อย่างชัดเจน จนนับได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นภาพใกล้หรือภาพกว้าง ต่างก็นำเสนอเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ได้เด่นชัดเหมือนกัน

### 3. เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นสิ่งสามัญในภาพยนตร์ไทย

นอกจากปริมาณฉากเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์จำนวนมากในภาพยนตร์ไทยดังที่ได้แสดงไปแล้วนั้น ยังพบว่า มีภาพยนตร์จำนวนถึง 43 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 33.59 ของภาพยนตร์ทั้งหมดที่ฉากเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ไม่มีผลต่อเรื่อง เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เหล่านี้หากตัดออกไปเนื้อเรื่องยังคงเดินไปได้อย่างราบรื่น หน้าที่ของเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ในภาพยนตร์บางเรื่องก็มีน้อยมาก เช่น เป็นของประกอบฉากเพื่อเสริมความสมจริง เช่นในร้านขายของชำในภาพยนตร์เรื่อง Season Change เพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย, มหา' ลัย เหมือนแร่ และแค่เพื่อนค้ะพอ ของที่แข่ในตู้เย็นหรือชั้นวางของในภาพยนตร์เรื่อง โคตรรัก เอ็งเลย, ไฉไล และพลอย ร้านขายเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ข้างถนนในภาพยนตร์เรื่องเพื่อน

สนิท เป็นเครื่องแสดงบุคลิกของตัวละครในภาพยนตร์เรื่อง เสือภูเขา, ฝิ่นจางหนิง และ 7 ประจัญบาน 2 เป็นต้น

เมื่อพิจารณาจากกล้องที่ใช้ถ่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์พบว่า มุมกล้องระดับสายตาหรือ มุมกล้องปกติใช้ถ่ายมากที่สุด ตามทฤษฎีทางการถ่ายทำภาพยนตร์นั้น มุมกล้องระดับสายตาพบเห็นได้มากที่สุด สิ่งที่ถูกรายถ่ายจะมีสถานะเท่ากับคนดู และทำให้คนดูพิจารณาสิ่งนั้นได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นมุมภาพระดับสายตาทำให้เห็นว่าเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งสามัญ เพราะถูกนำเสนออย่างเป็นปกติ และยังทำให้คนดูพิจารณาเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ได้ด้วย

#### 4. ภาพยนตร์ไทยส่วนหนึ่งสร้างความจริงทางสังคมให้เครื่องตี๋มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องดี

จากการวิเคราะห์ภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์จำนวน 107 เรื่อง พบว่า เครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ถูกสร้างความหมายในแง่ดีหลากหลายกว่าในแง่ร้าย ความหมายในแง่ดีมี 9 ความหมาย ได้แก่ ความใกล้ชิดสนิทสนม การเฉลิมฉลอง การเปิดทางสู่ความรัก ความสนุกสนานหรือการพักผ่อน ความมุ่งมั่น ความสุขุม ความจริงใจ ความเป็นผู้ใหญ่ และการเปิดรับสิ่งใหม่ ในขณะที่ความหมายในแง่ร้ายมีเพียง 5 ความหมาย ได้แก่ ความเลว การปฏิเสธระเบียบสังคม ความหายนะ การจมอยู่กับปัญหาหรือหนีปัญหา และความล้มเหลว

สิ่งที่ภาพยนตร์ไทยให้ความหมายด้านดีกับเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ได้ชัดเจนคือ แอลกอฮอล์เป็นความใกล้ชิดสนิทสนม ที่ไม่ว่าจะเป็นญาติ เพื่อน หรือแม้แต่คนที่เพิ่งพบหน้ากัน หากต้องการสร้างความสนิทสนม เครื่องตี๋มแอลกอฮอล์จะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมคนทั้งในทางกายภาพและจิตใจ เมื่อนำความหมายเหล่านี้มาเทียบกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ในงานวิจัยหลายเรื่องพบว่าความหมายของเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์นี้ คล้ายคลึงกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย อาทิ ประจักษ์ โพธิ์อาสน์ (2541 : ระบบออนไลน์) ที่มีผลการวิจัยสรุปได้ว่า เยาวชนส่วนมากดื่มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์โดยบังจัยสำคัญในการตัดสินใจดื่มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ มักเป็นบังจัยที่อยู่แวดล้อมเยาวชน อันได้แก่ เพื่อน และครอบครัว โดยเฉพาะเพื่อนสนิทจะเป็นบังจัยสำคัญให้เกิดการดื่มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ และงานวิจัยของวีรวรรณ เล็กสกุลไชย และจินตนา เทพทรงวัจ



(2545 : 81) ระบุว่า “การมีญาติหรือผู้ใกล้ชิดตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นประจำดูเหมือนจะมีผลต่อการตีพิมพ์” หรือจะเป็นการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2550: ระบบออนไลน์) ที่พบสาเหตุหนึ่งของการเริ่มตีพิมพ์สุรา คือ ตามอย่างเพื่อน ร้อยละ 23.3 ดังนั้นภาพยนตร์ได้ส่งสารตอกย้ำให้สังคมอย่างชัดเจนว่า เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้คนใกล้ชิดสนิทสนมกัน

ความหมายของเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์อีกความหมายหนึ่งที่ภาพยนตร์ไทยสร้างบ่อยครั้ง จนนับได้ว่าเป็นมายาคติ นั่นคือเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นการเฉลิมฉลอง เนื่องจากบ่อยครั้งที่มีการงานฉลองไม่ว่าจะเป็นงานเล็กที่มีแต่กลุ่มเพื่อนสนิท หรืองานใหญ่ที่มีคนทั้งหมดหมู่บ้านเข้าร่วม ต่างก็มีเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ หากเทียบกับพฤติกรรมของคนในสังคมไทยแล้ว ก็พบว่าใกล้เคียงกัน ดังที่ผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานผลสาเหตุของการเริ่มตีพิมพ์สุราของผู้ที่ตีพิมพ์สุรา พบว่าส่วนใหญ่ตอบว่ามาจากการเข้าสังคม/การสังสรรค์ (ร้อยละ 41.2) ฉากเฉลิมฉลองที่มีเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นส่วนหนึ่งของงานบ่อยครั้งนี้เป็นการสร้างความจริงทางสังคมอย่างหนึ่งว่า เมื่อมีงานฉลอง ต้องมีเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ไม่ว่าจะอยู่ในภาพยนตร์หรือสังคมจริงก็ตาม

ภาพยนตร์ไทยอีกหลายเรื่องสร้างมายาคติว่าเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นความสนุกสนานหรือการพักผ่อน โดยเฉพาะช่วงกลางคืน เพราะไม่ว่าจะเป็นการพักผ่อนอย่างเจียบสงบ การพักผ่อนในสถานบันเทิงยามค่ำคืน สถานที่ท่องเที่ยวยามค่ำคืน สถานที่ชมการแสดงเพื่อความบันเทิงสนุกสนาน ต่างมีเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์อยู่ด้วย เสมือนหนึ่งว่า การพักผ่อนหรือความสนุกสนานนั้น เป็นการหลีกเลี่ยงจากตัวตนในตอนกลางวัน เมื่อเข้าสู่ตอนกลางคืน จะต้องเปลี่ยนแปลงเป็นอีกคนหนึ่ง และเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ช่วยทำให้การเปลี่ยนแปลงสมบูรณ์ขึ้น เนื่องจากเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์สร้างความมีเมามา จนลืมเลือนสิ่งที่เคยกังวลไป แล้วเข้าสู่ช่วงเวลาแห่งความสนุกสนานและการพักผ่อนได้เต็มที่ หากดูในสังคมไทยปัจจุบันนี้แล้ว จะพบว่าสถานบันเทิงยามค่ำคืนที่มีเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เกิดขึ้น

มากมาย จนกลายเป็นว่า การพักผ่อนหรือการแสวงหาความสนุกสนานโดยเฉพาะตอนกลางคืนนั้น จะต้องมีการดื่มแอลกอฮอล์เป็นส่วนสำคัญด้วย

นอกจากนี้ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังถูกสร้างความหมายเข้าไปมาว่าเป็นเครื่องมือนำทางสู่ความรัก ซึ่งรวมถึงการร่วมรักอย่างสมยอมด้วย จากที่ภาพยนตร์หลายต่อหลายเรื่องที่มีบทคู่รักเกิดขึ้น เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถูกใช้เป็นต้นทางแห่งความรัก เนื่องจากต้องดูแลกันและกันจากความเมามาย หรือความเมามายทำให้พูดความในใจจนเข้าใจและรักกัน หรือแม้แต่การที่คนสองคนจะได้พบกันอย่างจริงใจเป็นครั้งแรก ก็ยังใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเครื่องมือทำให้เกิดความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น จึงนับว่าการสร้างความจริงทางสังคมในข้อนี้ นับเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง เนื่องจากในความเป็นจริง มีโอกาสเอาได้ว่า คนเมาจะเกิดความรักอย่างมีสติต่อกันได้มากน้อยแค่ไหน

ความหมายอีกด้านหนึ่งที่ภาพยนตร์ไทยและอาจารย์ผู้ประกอบการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใช้ในการทำโฆษณา คือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นความมุ่งมั่น ทั้งที่ความมุ่งมั่นไม่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยสิ้นเชิงก็ตาม แต่มีภาพยนตร์หลายเรื่อง สร้างบุคลิกตัวละครที่เต็มไปด้วยความมุ่งมั่น มีความพยายามทำสิ่งที่ตนเองเห็นว่ามีความหมาย พร้อมกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แม้ว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะไม่ได้เป็นเครื่องมือในการทำงานโดยตรง แต่ก็เป็นส่วนสำคัญที่ต้องคู่กับคนมุ่งมั่น เนื้อหาในลักษณะนี้ใกล้เคียงกับวิธีการสื่อสารทางการตลาดของผู้ประกอบการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังที่วิชัย โปษยะจินดา และคณะ (2542 : ระบบออนไลน์) พบว่าการนำเสนอคุณสมบัติของเครื่องดื่มในด้านบวก อาทิ การประชาสัมพันธ์ของผู้ประกอบการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้เข้าใจว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดื่มแล้วไม่เมา ทำให้กล้าทำบางสิ่งนั้น มีพลังมากกว่าการนำเสนอด้านลบของเครื่องดื่มปล่อยให้สังคมเรียนรู้จากประสบการณ์ด้วยตนเองทำให้ผู้ดื่มยังไม่ตระหนักถึงผลเสียมากนัก

ผู้สร้างส่วนหนึ่งอาจเห็นว่า ภาพยนตร์เป็นเงาสะท้อนสังคม ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นจริงสังคมไทยก็เต็มไปด้วยเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างธรรมดาสามัญ แต่หากมองในมุมกลับกัน

ภาพยนตร์เป็นหน่วยหนึ่งในการเรียนรู้สังคมจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม สังคมก็อาจเรียนรู้คุณความดีจากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ที่เป็นสารแฝงเข้ามาได้

#### 5. เครื่องตีมแอลกอฮอล์เป็นเรื่องสนุก ชวนหัว

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์กับแนวภาพยนตร์พบว่า ภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์เป็นภาพยนตร์ประเภท Comedy หรือภาพยนตร์ตลก มากที่สุดถึง ร้อยละ 37.38 นอกจากนี้เครื่องตีมแอลกอฮอล์จะปรากฏในภาพยนตร์ประเภทตลกเยอะที่สุดแล้ว เครื่องตีมแอลกอฮอล์ยังเป็นสิ่งสำคัญในมุกตลกในภาพยนตร์หลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็น เรื่องภารกิจบิตระเบิดรัก, เท่งโหงงคนมาหาเฮีย, ครอบครั้วตัวดำ, และอีกหลายเรื่อง หรือการสร้างบุคลิกตัวละครบางตัวให้เป็นคนตลกขำ แต่ดูตลกน่าขัน เช่นในภาพยนตร์เรื่อง หลวงพี่เท่ง, ภารกิจบิตระเบิดรัก หรือแม่แตทหารพม่าที่มีท่าทีมามายอย่างน่าขันในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่อง ก้านกล้วย

ในกรณีนี้จึงน่าเป็นห่วงอย่างยิ่งที่เครื่องตีมแอลกอฮอล์เข้าไปอยู่ในภาพยนตร์แนวที่คนหลากหลายวัยรวมทั้งเด็กจะเข้าไปชมด้วย โดยผู้สร้างมองว่า ภาษาไม่หยาบคายในภาพยนตร์เป็นสิ่งที่เพียงพอแล้วสำหรับภาพยนตร์ที่ดูได้ทั้งครอบครัว ดังที่ชาวภาพยนตร์เรื่องครอบครั้วตัวดำ (2550 : ระบบออนไลน์) สัมภาษณ์ บำเรอ ผ่องอินทรีย์ หรือไนต์เซียนยิ้ม ผู้กำกับภาพยนตร์ว่า “เรื่องนี้เป็นความผูกพัน เป็นความรัก ความเสียสละ ของคนในครอบครั้ว อยากให้พากันมาดูทั้งครอบครั้วจะได้รู้ความหมายของคำว่า ครอบครั้วขึ้นเยอะ แล้วผมมั่นใจว่าจะไม่มีคำพูดหยาบคาย ให้ระคายหูระคายตาแน่นอน แล้วเรื่องนี้ป้อ - ณีรัฐภูมิ สกิดใจ พระเอกของเรื่องนี้ เขาจะเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน ร้องลำตัด ร้องเพลงน้อย พุดอะไรเป็นบทเป็นกลอนตลอด ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่บางที่เราก็มองไม่เห็น และอาจจะลึ้ม ๆ ไปแล้วด้วย เรื่องนี้ ครอบครั้วตัวดำ แต่ใจชาว อยากให้สังคมคนชาว ๆ อย่าใจดำ” แสดงให้เห็นว่า ประเด็นเครื่องตีมแอลกอฮอล์ที่ปรากฏชัดเจนในภาพยนตร์เรื่องนี้ ไม่ได้ถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก และเยาวชน

6. ภาพยนตร์ไทยส่วนหนึ่งพยายามแสดงว่าเครื่องตีมแอลกอฮอล์เป็นสิ่งไม่ดี แต่วิธีการไม่ชัดเจน และเน้นที่เครื่องตีมมากเกินไป

ภาพยนตร์หลายเรื่อง มีเนื้อเรื่องที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่า เครื่องตีมแอลกอฮอล์เป็นเรื่องไม่ดี เช่น เรื่องหลวงพี่เท่ง ยังไงก็รัก และหากดูจากสภาพแสงในภาพยนตร์แล้ว ฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ส่วนมากเป็นฉาก Low key ที่โดยทฤษฎีการถ่ายภาพยนตร์แล้วทำให้เกิดความรู้สึกน่ากลัว ปืศาจ สิ่งลึกลับ และความทุกข์ยาก แต่หากมองลึกลงไปในรายละเอียดพบว่า ฉาก Low key ในภาพยนตร์หลายเรื่อง เป็นเพียงเพราะการสร้างฉากในตอนกลางคืน

หากมองจากมุมในการถ่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พบว่า เป็นภาพมุ่มสูงน้อยมาก ตามทฤษฎีการสร้างภาพยนตร์แล้ว ภาพมุ่มสูงให้ความรู้สึกน่าเบื่อหน่าย ทำให้สิ่งที่อยู่ในภาพไม่น่าเกรงขาม และไม่สำคัญ ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า มีภาพยนตร์อยู่ไม่กี่เรื่องที่เจตนาให้เครื่องตีมแอลกอฮอล์เป็นสิ่งไม่สำคัญ

ดังนั้นในฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์จึงไม่ได้สร้างให้เครื่องตีมแอลกอฮอล์เป็นเรื่องไม่ดี เนื่องจากสภาพแสง Low key เป็นเจตนาให้รู้สึกถึงเวลากลางคืน และการใช้ภาพมุ่มสูงก็มีเพียงเล็กน้อย เมื่อเทียบกับฉากเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในลักษณะอื่นซึ่งมีจำนวนมาก ทำให้ภาพยนตร์ไทยที่แม้พยายามให้ความหมายด้านลบกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์จากเนื้อเรื่องก็ยังไม่สามารถแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เครื่องตีมแอลกอฮอล์เป็นสิ่งไม่ดี แต่เครื่องตีมแอลกอฮอล์จำนวนมากที่ปรากฏในภาพยนตร์นั้น เป็นสิ่งที่ผู้ชมเห็นชัดกว่า

7. ความหมายของเครื่องตีมแอลกอฮอล์ขัดแย้งกัน ตอกย้ำให้เครื่องตีมแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบในสังคม

ตามทีผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เครื่องตีมแอลกอฮอล์มีทั้งความหมายด้านดี และความหมายด้านไม่ดี จึงดูเหมือนว่า ภาพยนตร์ไทยสร้างความหมายที่ขัดแย้งกัน ซึ่งเป็นคุณสมบัติหนึ่งของมายาคติที่ในสังคมหรือวัฒนธรรมหนึ่งเมื่อมีมายาคติใดเกิดขึ้น ก็จะมีมายาคติขัดแย้งในวัฒนธรรมย่อยด้วยเสมอ

ดังจะเห็นได้ในภาพยนตร์ไทยที่ให้ความหมายกับเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ทั้งสองด้าน และที่น่าสนใจคือ แม้แต่ในภาพยนตร์เรื่องเดียวกันก็มีความหมายที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง เช่นเรื่องกระสือวาเลนไทน์ มีตัวละครสองคนที่บุคลิกแตกต่างกัน คนหนึ่งคือลุงโกร่ง ภารโรงสูงอายุใจดีที่คอยช่วยเหลือเพื่อน และมีความจริงใจกับคนอื่น ในขณะที่เดียวกัน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลซึ่งเมื่อตีพิมพ์แอลกอฮอล์ก็มีนิสัยโหดร้าย คิดไม่ซื่อต่อคนอื่น ทั้งสองคนนี้ต่างก็ตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ในภาพยนตร์อีกหลายเรื่องก็มีลักษณะเช่นนี้ เช่น ฝึเลี้ยงลูกคน, ตำนานสมเด็จพระนเรศวรมหาราช 2 ประกาศอิสรภาพ, Brave กล้า หุด โลก เป็นต้น

ดังนั้นภาพยนตร์ไทยจึงให้ความหมายต่อเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ที่ขัดแย้งกันเอง จนอาจจะท่อนให้เห็นได้ว่า ไม่ว่าจะมองจากแง่มุมใดของสังคมไทย ต่างก็มีเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นส่วนหนึ่งด้วยเสมอ

8. โฆษณาเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์แฝงเข้ามาในภาพยนตร์ อีกหนึ่งวิธีหลบเลี่ยงกฎหมาย ผลการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราปี 2550 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ(2550 : ระบบออนไลน์) พบว่าในระหว่าง 12 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์ ประเภทของสุราหรือเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ที่ประชากร ดื่ม 3 ลำดับแรก คือเบียร์มากที่สุด ร้อยละ 45.7 รองลงมา คือสุราขาวกับสุราสีเหลืองไทย คือ ร้อยละ 39.2 และ 10.7 ตามลำดับ

การที่เบียร์เป็นเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ที่มีคนดื่มมากที่สุด น่าจะเป็นผลจากการทำการสื่อสารการตลาดในหลายรูปแบบ รวมทั้งการเป็นผู้สนับสนุนในภาพยนตร์ด้วย ดังจะพบว่าตราเบียร์สามอันดับแรกที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย เป็นตราเบียร์ทั้งสิ้น ได้แก่ สิงห์ จำนวน 15 เรื่อง รองลงมาได้แก่ ช้าง จำนวน 9 เรื่อง และลิโอจำนวน 5 เรื่อง การที่ผู้ประกอบการเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์นิยมใช้โฆษณาแฝงในภาพยนตร์นั้น ตรงกับงานวิจัยของโครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาพระดับสังคม (2550) ที่พบว่า เนื้อหาโฆษณาเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์มักเน้นผลิตภัณฑ์จำพวกแอลกอฮอล์ และเป็นโฆษณาแฝงมากกว่าโฆษณาตรง

ภาพยนตร์ที่มีผู้ประกอบการเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์สนับสนุนนั้น พบว่าส่วนมากเป็นภาพยนตร์ที่เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์มีความสำคัญกับเนื้อเรื่อง จึงขาดเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์

ไม่ได้เพราะเป็นส่วนที่ทำให้เนื้อเรื่องเดินไปได้ แต่ส่วนภาพยนตร์ที่เครื่องตีแมลงกอลส์ไม่มีความสำคัญกับเนื้อเรื่องนั้น เครื่องตีแมลงกอลส์ถูกยึดเยียดเข้ามาในภาพยนตร์บางเรื่องอย่างโจ่งแจ้ง เช่นเป็นโปสเตอร์โฆษณาในรถไฟ หรือติดในห้องพักส่วนตัว จึงนับว่า การโฆษณาแฝงของเครื่องตีแมลงกอลส์มีผลต่อภาพยนตร์ไทยไม่ทางตรงผ่านเนื้อเรื่อง ก็โดยอ้อมผ่านฉากต่าง ๆ

แม้ว่าจะมีกฎหมายควบคุมการโฆษณาเครื่องตีแมลงกอลส์หลายฉบับ ได้แก่ “กฎกระทรวงว่าด้วยการโฆษณาเครื่องตีที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ และเครื่องตีที่ผสมกาเฟอีน ในโรงภาพยนตร์และทางป้ายโฆษณา พ.ศ. 2547” “พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแมลงกอลส์ พ.ศ. 2551” มาตรา 32 และ มาตรา 43 และ คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ที่ ๕๐๔/๒๕๔๙ เรื่อง ห้ามการโฆษณาเครื่องตีที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ แต่สาระในกฎหมายเหล่านี้ไม่ได้ระบุอย่างชัดเจนเกี่ยวกับโฆษณาแฝงในภาพยนตร์ ซึ่งผู้สร้างภาพยนตร์ยังสามารถอ้างได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อเรื่อง และทำให้สามารถต่อต้านสรรพคุณของเครื่องตีแมลงกอลส์ทางอ้อม ผ่านเนื้อเรื่องในภาพยนตร์

#### 9. เครื่องตีแมลงกอลส์กับเยาวชน

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ตัวละครที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตีแมลงกอลส์ในภาพยนตร์นั้น เป็นวัยรุ่นสาวมากถึงร้อยละ 33 และเป็นวัยรุ่นร้อยละ 4 อีกทั้งภาพยนตร์ประเภทภาพยนตร์วัยรุ่น (Teen Movies) ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่มีตัวละครเป็นวัยรุ่น และเน้นกลุ่มผู้ชมที่เป็นวัยรุ่น ก็เป็นประเภทภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตีแมลงกอลส์ จำนวน 9 เรื่อง จัดอยู่ในอันดับที่ 5

เมื่อเทียบกับการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราปี 2550 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2550 : ระบบออนไลน์) นั้น พบว่ากลุ่มเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มอายุที่คาบเกี่ยวระหว่างวัยรุ่น และวัยรุ่นสาวในงานวิจัยนี้ ดื่มเครื่องตีแมลงกอลส์ถึง ร้อยละ 21.9 ของจำนวนประชากรกลุ่มเยาวชน แม้แต่ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่อง ก้านกล้วย ซึ่งเป็นภาพยนตร์

สำหรับเด็ก ก็มีฉากทหารพม่าตีเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์จนเมามายและแสดงกิริยาน่าขันจนทำให้เด็กคงไม่พลาดฉากนี้

โดยธรรมชาติของคนในวัยรุ่นและวัยหนุ่มสาวต้องการเพื่อน มักทำตามเพื่อน และชอบลอง ดังนั้นการเห็นภาพดาราในวัยเดียวกัน ตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ก็ทำให้ผู้ชมที่เป็นวัยรุ่น และวัยหนุ่มสาว ได้เรียนรู้การตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ผ่านภาพยนตร์ และอาจอยากทำตามบ้าง ซึ่งนับว่าอาจสร้างปัญหาได้ เนื่องจากในวัยนี้ เป็นวัยที่ยังมีประสบการณ์ไม่มากนัก อาจยังไม่เห็นตัวอย่างด้านเลวร้ายของเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ และที่สำคัญเป็นวัยที่ควบคุมตนเองได้ไม่เต็มที่ เมื่อตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์จึงอาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ได้

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สร้างภาพยนตร์และผู้เกี่ยวข้อง

1. หน่วยงานที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ควรเป็นผู้สนับสนุนภาพยนตร์ มากกว่าผู้ประกอบการเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ทั้งนี้ หากยังไม่มีความหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการโฆษณาแฝงในภาพยนตร์ หน่วยงานที่ทรงรณรงค์ด้านการไม่ตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์น่าจะเป็นผู้สนับสนุนภาพยนตร์เสียเองเพื่อชิงพื้นที่ในภาพยนตร์ และต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างภาพยนตร์ด้วย เพราะหากในภาพยนตร์พยายามจะบอกว่าเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เป็นสิ่งไม่ดี แต่ยังคงเน้นให้เห็น หรือย้ำประเด็นเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์อย่างชัดเจน ก็ยังคงเป็นภาพประทับตาให้กับผู้ชมได้

2. ผู้สร้างควรพยายามหลีกเลี่ยงฉากเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ให้มากที่สุดจนถึงไม่มีเลย เนื่องจากหากดูจากภาพยนตร์หลายเรื่องจะพบว่า ฉากเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์หลายฉากไม่มี ความจำเป็น แม้ว่าเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์จะถูกนำมาใช้เพื่อประกอบกับเรื่องให้สมจริงก็ตาม แต่ในการสร้างภาพยนตร์นั้น เป็นการสร้างเรื่องแต่ง หรือ Non - fiction จึงไม่มีความจำเป็น

จะต้องจำลองรูปแบบของสังคมในด้านมิติโดยเฉพาะเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ ยาเสพติดชนิดที่สร้างปัญหาให้กับสังคมไทยอย่างมากในทุกวันนี้

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างให้เครื่องตีมีแอลกอฮอล์มีความหมายดี หมายความว่า เป็นการเฉลิมฉลอง การแสดงมิตรภาพ หนทางสู้รักและอื่นๆ ควรเป็นสิ่งต้องระมัดระวังอย่างยิ่ง หากภาพยนตร์เรื่องนั้นมีแนวโน้มที่เด็ก และเยาวชนจะเข้าไปชม

ผู้สร้างภาพยนตร์ควรตระหนักอย่างยิ่งว่า เครื่องตีมีแอลกอฮอล์เป็นปัญหาของสังคมไทย โดยเฉพาะกับเด็กและเยาวชน แม้ว่าการใช้เครื่องตีมีแอลกอฮอล์ในภาพยนตร์จะสมจริงยิ่งขึ้น แต่ต้องตระหนักด้วยว่า สภาพของสังคมไทยในปัจจุบันร่ายล้อมไปด้วยเครื่องตีมีแอลกอฮอล์มากมายนอยู่แล้ว ภาพยนตร์ก็น่าจะเป็นทางเลือกในการเสนอสังคมด้านดีบ้าง

**ข้อเสนอแนะสำหรับการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งประเภทภาพยนตร์**

ตามที่ได้มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 ที่กำหนดให้มีการแบ่งประเภทของภาพยนตร์ออกเป็น 7 ประเภทได้แก่ (1) ภาพยนตร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้มีการดู (2) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ทั่วไป (3) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้เฝ้าตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไป (4) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้เฝ้าตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป (5) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้เฝ้าตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป (6) ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้เฝ้าต่ำกว่ายี่สิบปีดูและ (7) ภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร และต่อมามีกฎกระทรวง กำหนดลักษณะของประเภทภาพยนตร์ พ.ศ. ๒๕๕๒ (ราชกิจจานุเบกษา, 2552:13 –16) เพื่อนิยามประเภทของภาพยนตร์ทั้ง 7 ประเภทให้มีความชัดเจนขึ้น

ภาพยนตร์ประเภทที่ (2) (3) (4) และ(5) นั้น เป็นประเภทของภาพยนตร์ที่ไม่ได้ห้ามผู้ชมในวัยที่ระบุ แต่เป็นประเภทแนะนำสำหรับผู้ชม ในเนื้อหาของกฎกระทรวงฉบับนี้ระบุเกี่ยวกับสารเสพติดในภาพยนตร์แต่ละประเภทดังนี้ พอสรุปได้ดังนี้



ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป ไม่มีลักษณะของภาพยนตร์ตามข้อ 3 ข้อ 4 และ ข้อ 5 สำหรับภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไป และภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไปต้องไม่มีลักษณะเนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติด และภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป ต้องไม่มีลักษณะ เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติดซึ่งอาจชักจูงใจให้ผู้ชมเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

ในกฎกระทรวงฉบับนี้ มิได้กำหนดชัดเจนนักว่า สารเสพติดครอบคลุมแค่ไหน และห้ามแต่การใช้สารเสพติด ดังนั้นผู้สร้างภาพยนตร์ที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ประกอบการเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์อาจหลบเลี่ยงด้วยการไม่ตีพิมพ์ให้เห็นแต่ทำให้เข้าใจได้ว่า ตีพิมพ์ หรือการใช้ทรายยี่ห่อแฝงเข้ามาในภาพยนตร์ ซึ่งจะทำให้ผู้ชมรับสารเกี่ยวกับเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ได้ต่อไป

ดังนั้นควรมีการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมในการแบ่งประเภทภาพยนตร์ให้ชัดเจน สำหรับภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ อันจะเป็นการป้องกันภาพยนตร์ที่มีกลุ่มเป้าหมาย เป็นเด็ก และเยาวชน มีฉากเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ได้ หรืออย่างน้อยที่สุด ควรมีนโยบายในเรื่องนี้ สำหรับคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ผู้มีหน้าที่ในการตรวจพิจารณาและกำหนด ประเภทภาพยนตร์ ให้ความสนใจกับภาพยนตร์ที่มีฉากเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์

### ข้อเสนอแนะสำหรับนักวิจัย

1. ควรทำวิจัยในประเด็นนี้ต่อเนื่อง ครอบคลุมที่ปัญหาเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ยังคงมีอยู่เป็นจำนวนมาก และภาพยนตร์ยังเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมสูง และรวมถึงภาพยนตร์จากต่างประเทศที่เข้าฉายในประเทศไทยด้วย

2. ควรขยายมุมมองในการทำวิจัยไปยังสื่อการแสดงผลประเภทอื่น ที่ได้รับความนิยม เช่นละครโทรทัศน์ซึ่งเป็นรายการโทรทัศน์ที่เชื่อว่ามีผู้ชมมากที่สุดและรายการประเภทอื่น ๆ

นอกจากนี้ควรทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับผู้สร้างภาพยนตร์ เพื่อทดลองสร้างภาพยนตร์ที่มุ่งลดจำนวนผู้ตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ หรือป้องกันนักตีพิมพ์ใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ

## เอกสารอ้างอิง

กฎกระทรวงว่าด้วยการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ และเครื่องดื่ม  
ที่ผสมกาเฟอีน ในโรงภาพยนตร์และทางป้ายโฆษณา พ.ศ. 2547. (2547).

กรุงเทพฯ.

กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล. (2542). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ  
นักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.  
สุศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

กาญจนา แก้วเทพ. (2541). การวิเคราะห์สื่อ : แนวคิดและเทคนิค. กรุงเทพฯ : โครงการ  
ตำราและเอกสารวิชาการ ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. (2548). ประมวลสาระชุดวิชา 15701 ปรัชญา นิเทศศาสตร์  
และทฤษฎีการสื่อสาร. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

กิติมา สุรสุนธิ. (2541). ความรู้ทางการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : คณะวารสารศาสตร์ และ  
สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาพะสังคม. (2550). โฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์  
ในสื่อฟรีทีวี : กรุงเทพฯ.

จूरีย์ อุสาหะ และเศรณีย์ จุฬาสรีกุล. 2548. สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน  
สังคมไทย. วารสารวิชาการสาธารณสุข. 14(1), 1-8.

'ไนต์' การันตีครอบครัวตัวดำไว้คำหยาบ แทรกวัฒนธรรม (2550). เดลินิวส์. อ้างถึงใน  
Mthai. สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2552. จาก <http://movie.mthai.com/movie-news/38358.html>.

บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ. (2549). ทำไมต้องควบคุมการโฆษณาและการส่งเสริมการ  
ขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยสิ้นเชิง. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ. (2549). รายงานสถานการณ์สุรา ประจำปี พ.ศ. 2549.

กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

ประกิจ โพธิอาสน์. (2541). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มี

แอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัด พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.

สุศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

เพ็ญพิไล ฤทธาณานนท์. (2549). พัฒนาการมนุษย์. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือแห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชกิจจานุเบกษา. (2473). “พระราชบัญญัติภาพยนตร์ พุทธศักราช 2473.” เล่ม 47: 194-203.

ราชกิจจานุเบกษา. (2522). “พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522.” เล่ม 96 ตอนที่

72 : 20 – 47.

ราชกิจจานุเบกษา. (2549). “คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ที่ 504/2549

เรื่อง ห้ามการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์.” เล่ม 123 ตอนพิเศษ

111 ง.

ราชกิจจานุเบกษา. (2551). “พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑.”

เล่ม 125 ตอนที่ 33 ก. : 34 – 49.

ราชกิจจานุเบกษา. (2551). “พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551.” เล่ม 125

ตอนที่ 42 ก. : 116 – 140.

ราชกิจจานุเบกษา. (2552). “กฎกระทรวง กำหนดลักษณะของประเภทภาพยนตร์ พ.ศ.

๒๕๕๒.” เล่ม 126 ตอนที่ 52 ก. : 13 – 16.

วิชัย ไปยะจินดา และคณะ. (2542). โครงการศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริโภค

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อหามาตรการทางเลือกป้องกันแก้ไข. กรุงเทพฯ:

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

วีรวรรณ เล็กสกุลไชย และจินตนา เทพทรงวัจจ. (2545). การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ของคนไทย. วารสารวิชาการสาธารณสุข. 11(6), 812-818.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2550). บทสรุปผู้บริหาร ผลการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราปี 2550. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2552. จาก [Online] [http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/survey/smokeExe\\_50.pdf](http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/survey/smokeExe_50.pdf) ().

Barthes,R. (1967). อ้างถึงใน. **Theories of Mass Communication**.

Berger, Peter L. and Luckmann, T. (1966). **The Social Construction of Reality : A Treatise in the Sociology of Knowledge**. New York : Viking Penguin.

Ronald Bergan (2006) **Film**, New York : DK Publishing.

Watson, P. 2007. Nelmes, J, ed. **Introduction to Film Study**. 4<sup>th</sup> edition. New York : Routledge.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี  
Suratthani Rajabhat University